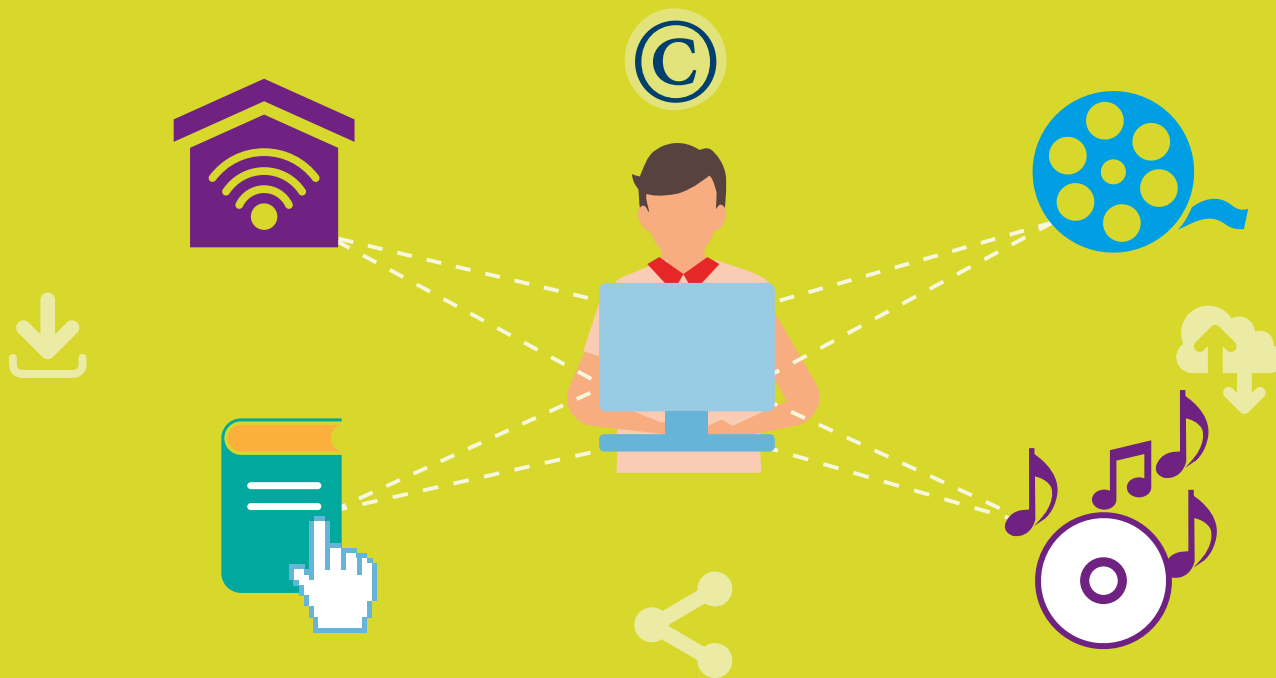

FORBRUKERES BRUK AV OPPHAVSRETTSBESKYTTET MATERIALE

Rett? Galt? Uklart? Hvordan fikse det!

Hva europeiske forbrukere kan eller ikke kan gjøre med opphavsrettsbeskyttet stoff som musikk, video og programvare styres av opphavsrettslover. Disse lovene er forskjellige fra land til land, og forbrukere vet ofte ikke hvordan de kan bruke materialet.

→ **O**pphavsrettslovene i EU går nå gjennom. Dette er en mulighet til å balansere de mer rettferdige forbrukere, og tilpasse de til moderne bruk.

BEUC-medlemmer kontaktet 5 typer interessenter i opphavsrett: Forbund som innhenter opphavsrettsgebyr, akademikere, regjeringsdepartementer, representanter for rettighetseiere, og brukeres digitale rettighetsorganisasjoner i 11 EU-land (Belgia, Danmark, Frankrike, Tyskland, Hellas, Italia, Litauen, Norge, Portugal, Slovenia og Spania).

Vi satte opp 4 hverdagsscenarier, og ba de vurdere om hver handling var **lovlig**, **ulovlig** eller om det var **uklart**. Svarene som kom frem var slående - og viste klart behovet for å klargjøre våre uensartede lover. Nedenfor beskriver vi scenariene, og konkluderer med hvordan EU bør få frem en klar, moderne og ensartet opphavsrettslov.

En detaljert rapport vil bli publisert sammen med vårt arbeide på opphavsrett på:
www.beuc.eu/digital-rights/copyright

Scenario:#1

John vil bruke den nyeste låten til favorittbandet sitt på en video fra familiens julefeiring, og laste den opp på YouTube slik at hans familie og venner kan se den.

Av 29 undersøkelsesvar fra 10 land

- sa **4** at dette var «lovlig»,
- **18** sa at det var «ulovlig»,
- mens **7** sa at det var «uklart».

Hva bør EU-kommisjonens gjennomgang gjøre?

- Introdusere et nytt unntak til rettighetseiers eksklusive rettigheter for å gi forbrukere muligheten til å spre brukerskapt innhold for ikke-kommersielle formål.
- Klargjøre konseptet «kommunikasjon til offentligheten» på linje med nylige saker i Europadomstolen.

Scenario:#2

John har over tid anskaffet seg en stor e-boksamling, men vil nå selge noen av dem på eBay.

Av 31 undersøkelsesvar fra 9 land

- sa **12** at dette var «lovlig»,
- **10** sa «ulovlig»,
- **9** sa «uklart».

Hva bør EU-kommisjonens gjennomgang gjøre?

- Anvendelse av 'utmattelses'-prinsippet for opphavsrettbeskyttet digitalt innhold (f.eks. e-bøker, online musikk og audio-visuelt innhold permanent tilgjengelig fra forbrukerens maskinvare). Dette ville gi forbrukere muligheten til å overføre eller videreselge lovlig anskaffet digitalt innhold.

Scenario:#3

John bor i Sverige og betaler et månedlig abonnement for å se TV og filmer lovlig online. På ferie i Hellas vil han se sitt favorittshow på hotellet, men får ikke adgang til innholdet sitt ettersom computerens internettprotokoll- (IP) adresse nå er gresk. Er det lovlig å bruk et virtuelt privat nettverk (VPN) for å omgå denne IP-adresseblokkeringen for å få adgang til lovlig kjøpt innhold?

Av 21 undersøkelsesvar fra 10 land

- sa **10** at dette var «lovlig»,
- **7** sa «ulovlig»,
- **11** sa «uklart».

Hva bør EU-kommisjonens gjennomgang gjøre?

- Gi rettighet for 'portabilitet' for lovlig anskaffet innhold.
- Muliggjøre tilgang til online-innhold tilgjengelig i andre medlemsland, ved å forby visse geo-blokkerende teknikker som for tiden begrenser forbrukervalg av audio-visuelt innhold over hele EU.

Scenario:#4

Johnsbarn fikler ofte med DVD-ene, og har ødelagt noen av dem., slik at de blir uleselige. Så han bestemmer seg for å ta sikkerhetskopi av biblioteket sitt. Mange DVDer inkluderer Digital Rights Management (digital rettighetsstyring, DRM), som forhindrer kopiering, så han ber sin venn om hjelp.

Av 29 undersøkelsesvar fra 11 land

- sa **17** at dette var «lovlig»,
- **10** sa «ulovlig»,
- **2** sa «uklart».

Hva bør EU-kommisjonens gjennomgang gjøre?

- Gjøre unntak og begrensninger obligatoriske (f.eks. tillate privat kopiering for forskjellige ikke-kommersielle formål som format-bytte eller 'sikkerhetskopiering').
- Forby DRMer eller kontraktsmessige tiltak som begrenser utøvelsen av et unntak eller en begrensning.

Fra undersøkelsesvarene er det klart at:

→ Selv profesjonelle interessenter har spredte meninger om lovlighet, selv innenfor samme land;

→ Forbrukere har all grunn til å være forvirret om hva de kan gjøre med sine kjøp;

→ Dette er forsterket gjennom mangelen på ensartethet fra land til land;

→ Opphavsretslover kan brukes til å gjøre mange dagligdagse handlinger ulovlige, til tross for forbrukeres begrunnede bruksforventninger;

→ Europeisk opphavsretslov trenger en større overhaling, både for modernisering og harmonisering.

Visste du?

Over **83 millioner** europeere lastet opp selvlaget innhold til en nettside i 2012.

Artister mottar **mindre enn €0.01** i avgift per solgte album.

EUs 2001 opphavsrettsdirektiv gir over **2 millioner** måter å implementeres i nasjonal lov.

Mindre enn **4 %** av 'Video On Demand'-tjenester er tilgjengelige på tvers av EU-lands grenser.

Hva ellers kan EU gjøre?

- Innhold blir aksessert og distribuert på talløse måter. Men i den kommende reformen må vi balansere interessene for forfattere og skapere, rettighetseiere, foretak og forbrukere for å gjøre EUs opphavsrettslov 'fremtidssikker' for nye bruksområder og et **verktøy for å oppmuntre innovasjon og forbruk av lovlige tilbud.**
- **Opphavsrettslov må balansere drivkraft til å skape med tilgang til arbeide** - slik balanse eksisterer ikke nå. Et antall tillatte bruksområder av opphavsrettsbeskyttet materiale eksisterer som unntak til eieres eksklusive rettigheter. **Disse må moderniseres og tilpasses det digitale miljø.**
- Vi må harmonisere opphavsrettsunntak og -begrensinger for **juridisk klarhet i hvilke handlinger forbrukere er berettiget til å gjøre**, inkludert et unntak for brukerskapt innhold.
- **Opphavsrettsunntak bør være obligatoriske** og ikke tilsidesatt av kontraktsmessige vilkår eller tekniske beskyttelsestiltak som f.eks. DRM.
- Vi må bruke utmattelsesprinsippet på digitale arbeid, slik at forbrukere kan låne ut eller selge videre. **Dette ville skape et sekundært marked for innhold, og gi forbrukere større utvalg.**
- Vi må inkludere spørsmålet om **opphavsrettsavgifter** inn i opphavsretsreformen, og progressivt fase dem ut. Ingen avgift bør gjelde for arbeider fritt distribuert av forfattere, eller når ingen eller minimal skade på rettighetsholder inntreffer. Vis avgifter på prislapper i butikkene, kjøpskvitteringer og nettsider. **Forbrukere har et rett til å vite hva de betaler for.**

